

MONTESSORİ ÖĞRETMENİNİN EĞİTİMİ: BİR ANLATI ARAŞTIRMASI

TRAINING OF THE MONTESSORI TEACHER: A NARRATIVE STUDY

Aslı TEMİZ ÇAĞLAR¹

İlkay ULUTAŞ²

Başvuru Tarihi: 26.10.2021 Yayına Kabul Tarihi: 11.04.2022 DOI:10.21764/maeuefd.1015204

Araştırma Makalesi

Özet: Bu çalışmada uluslararası Montessori öğretmen eğitimlerine katılmış bir öğretmenin anlatılarının derinlemesine incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada nitel araştırma desenlerinden anlatı araştırma kullanılmıştır. Veri toplama sürecinde ölçüt örnekleme ile belirlenmiş bir Montessori öğretmeniyle yarı yapılandırılmış görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Veriler tematik analiz kullanılarak analiz edilmiş ve ulaşılan bulgular üç ana tema "Montessori öğretmeni olma nedenleri" "Montessori öğretmeni olmak için alınan eğitimlerin özellikleri" "Montessori Öğretmen Eğitim Programlarının Katkılarına İlişkin Görüşler" altında açıklanarak kronolojik olarak sunulmuştur. Montessori öğretmeni olmak için alınan eğitimlerin özellikleri ana teması altında (a) NAMC Montessori öğretmen eğitimi programı özellikleri, (b) AMS eğitim ortamının özellikleri, (c) AMS öğretmen eğitimi programının özellikleri, (d) AMI eğitim ortamının özellikleri, (e) AMI öğretmen eğitimi programının özellikleri, (f) Eğitimcilerin özellikleri alt temaları yer almıştır. Montessori öğretmen eğitim programlarının katkılarına ilişkin görüşler ana teması ise (a) mesleki gelişime katkılar ve (b) kişisel gelişime katkılar alt temalarını içermektedir. Araştırma sonucunda elde edilen anlatılarda Montessori öğretmeni olabilmek için alınan öğretmen eğitimi programlarının genel olarak oldukça uzun süreli ve felsefeyle tutarlı uygulamaları vurgulayan yoğun içerikleri olduğu bunun yanı sıra anlatıcının (katılımcının) mesleki kimliğinde ve eğilimlerinde bir dönüşüm yarattığı görülmüştür.

Anahtar Sözcükler: *Montessori metodu, Montessori öğretmeni, erken çocukluk, öğretmen eğitimi, anlatı araştırma*

Abstract: This study aimed to examine the narratives of a teacher who participated in international Montessori teacher training in depth. Narrative research, one of the qualitative research designs, was used in this study. Semi-structured interviews were conducted with a Montessori teacher who was selected based on criterion sampling. The data were analyzed through thematic analysis, and the findings were presented in chronological order under the themes of "Reasons to be a Montessori teacher", "The characteristics of the training taken to become a Montessori teacher" and "Views on the Contribution of Montessori Teacher Education Programs". The sub-themes of (a) NAMC Montessori teacher education program features, (b) The characteristics of the AMS education environment, (c) The characteristics of the AMS teacher education program, (d) Features of the AMI educational environment, (e) Features of the AMI teacher education program, (f) The characteristics of the educators were presented under the main theme of the characteristics of the training taken to become a Montessori teacher. The main theme of views on the contributions of Montessori teacher training programs includes the sub-themes of (a) contributions to professional development and (b) contributions to personal development. As a result, it is seen that the teacher education programs taken to become a Montessori teacher are generally quite long-term, as well as create a transformation in the professional identity of the participant.

Keywords: *Montessori method, Montessori teacher, early childhood, teacher education, narrative research*

Giriş

Maria Montessori tarafından geliştirilen Montessori Yöntemi çocuğun doğasına uygun şekilde hazırlanan çevre ve pratiklerle çocuğu öğrenme sürecinde etkin kılmayı hedefler. Maria

Montessori' nin çocuğun gelişimi ve eğitimi hakkındaki çalışmaları, ortaya çıktığı tarihsel ve sosyal bağlam düşünüldüğünde çocuğun özgürleşmesi açısından oldukça etkileyici ve yenilikçidir. O, Rousseau, Pestalozzi, Fröbel, Itart ve Seguin gibi çağının önemli eğitim düşünürlerinin görüşlerinden etkilenmiştir. Ancak Montessori' yi çocuğun eğitime ilişkin benzer görüşleri paylaştığı birçok araştırmacı ve düşünürden ayıran özelliği onun eylemci kişiliğidir. Maria Montessori çocuğun eğitimi konusunda sadece teorik görüşler ortaya koymamıştır. Çocukları gözlemleyerek elde ettiği bilgileri uygulamaya yansıtan bir metot tasarlamıştır (Çakıroğlu Wilbrant, 2009; Ulutaş & Tutkun, 2017). Montessori' nin çocuğa ve onun eğitime ilişkin görüşleri çağdaş eğitim anlayışını birçok noktada etkilemiştir. Buna önemli bir örnek; öğretmenin eğitim ortamındaki rol ve sorumluluklarının geçmişten günümüze değişimidir (Çakıroğlu Wilbrandt, 2019). Montessori çocuğun eğitiminde öğretmenin öğretene, bilgiyi aktaran ve disiplini sağlayan rollerine karşı çıkmıştır. Ona göre öğretmenin öğrenme sürecindeki rolü çevreyi hazırlamak ve korumak, öğretimi bireyselleştirmek, materyallerin nasıl kullanılacağını pedagojik olarak uygun şekilde göstermek, çocuğu gözlemlemek, çocuğa ihtiyacı ve talebi ölçüsünde destek olmak ve en önemlisi çocuğa saygı duymaktır. Montessori, bu görüşleri ile öğretmenliğin dönüşümüne işaret etmiş ve “yeni öğretmen” ifadesiyle bunu vurgulamıştır (Montessori, 1997; Montessori, 2016). Bu doğrultuda öğretmenin eğitime büyük önem vererek metodun uygulayıcısı olacak yeni öğretmenlerin dönüşümü için dünyanın birçok yerinde eğitimler düzenlemiştir. Günümüzde de devam etmekte olan bu öğretmen eğitimleri Montessori okullarında öğretmen olabilmek için gerekli bir ön koşuldur. Eğitimler MACTE (Montessori Accreditation Council for Teacher Education) tarafından akredite edilmiş uluslararası kuruluşların organizasyonları ile verilir (Montessori öğretmen eğitimi veren kuruluşlar için bkz. <https://www.macte.org/accredited-programs/#/>). MACTE Montessori öğretmen eğitimlerinin kalitesini güvence altına almaya çalışan uluslararası bir konseydir (MACTE, 2019). Bu eğitimler ile öğretmenlere Montessori felsefesini anlama ve metodun pratiklerini öğrenme fırsatı sunulur. Eğitimler; teori ve uygulamanın dengeli bir biçimde örüntülediği, katılımcılara denetimli rehberlik ve eğitim ortamıyla etkileşim gibi imkanlar sunan alternatif bir öğretmen hazırlığıdır (Belcher, 2015; Turner, 1993; Wheatley, 1994). Bu hazırlığın sonunda öğretmenler sertifika ile belgelendirilir. Eğitim programlarının sonunda verilen sertifika aynı zamanda Montessori topluluğuna üye olmanın göstergesi olarak da kabul edilir (Cossentino, 2009). Ancak bu eğitimlerin belli kuruluşlar tarafından verilmesi ve ulaşımın sınırlı olması katılmak isteyenler

açısından birçok soruya neden olabilmektedir. Örneğin; Montessori öğretmen eğitimleri nasıl, nerde ve ne zaman gerçekleştirilir? Eğitimlerin içeriği nedir? Hangi yöntem ve teknikler kullanılır? Eğitimlerin süresi ne kadardır? İlgili alan yazın incelendiğinde ülkemizde Montessori eğitiminin çocuklar üzerindeki etkilerine (Kayılı & Arı, 2011; Kuşçu, Bozdaş, & Doğru, 2014; Koçyiğit & Kayılı, 2008; Toran & Temel, 2014) ve ailelerin görüşlerine (Bozkurt, Kölemen, Abanoz & Ulutaş, 2019) yönelik çalışmalar olmasına rağmen öğretmen eğitimini açıklayan çalışmaların daha çok bütüncül bir perspektifte uluslararası kaynaklarda (Belcher, 2015; Cossentino, 2009, 2017; Wheatley, 1994; Turner, 1993) ele alındığı görülmektedir. Ülkemizde yapılan çalışmalarda ise öğretmen eğitimine odaklanan çalışmalara rastlanmamıştır. Montessori öğretmen eğitimlerinin katılımcılar tarafından nasıl deneyimlendiğinin incelenmesi katılımcıların bakış açılarını ortaya çıkarabilir ve bu alanda çalışmak isteyenlere yol gösterici olabilir. Özellikle açıklayıcı bir çerçeve çizilebilir için Montessori öğretmen eğitimlerine katılan bireylerin hikayelerinin anlaşılmasına ve sistematik bir şekilde örgülenmesine ihtiyaç olduğu söylenebilir. Bu doğrultuda bu çalışmada uluslararası Montessori öğretmen eğitimlerine katılmış bir öğretmen olan Sevim hanımın anlatılarının derinlemesine incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada aşağıdaki sorulara odaklanılmıştır:

- Sevim hanım Montessori öğretmeni olmaya nasıl karar vermiştir?
- Sevim hanım Montessori öğretmeni olmak için nasıl bir yol izlemiştir?
- Montessori öğretmen eğitimleri Sevim hanımın gelişimine nasıl bir katkı sağlamıştır?

Yöntem

Bu çalışmada nitel araştırma desenlerinden Anlatı araştırma (Narrative research) deseni kullanılmıştır. Anlatı araştırmanın amacı kişilerin yaşam deneyimlerini onların hikayeleri aracılığıyla anlamaktır (Clandinin ve Caine, 2013; Creswell, 2018). Bireylerin hikayeleri veya anlatıları deneyimlerin anlamını ve kronolojisini içeren zengin bir nitel veri kaynağıdır (Sart, 2017). Clandinin, Pushor ve Murray Orr, (2007) eğitim araştırmalarında ele alınan anlatıları, “okul manzaralarının dokunmuş kumaşları” (sy.33) şeklinde ifade etmiştir. Anlatı araştırma bireylerin hikayelerine ilişkin veri toplamayı, hikayelerin içerdiği anlamı ortaya çıkarmayı ve kronolojik olarak sunmayı gerektirir (Creswell, 2018). Bu çalışmada anlatı araştırma deseni

kullanılarak, bir Montessori öğretmenin aktardığı hikayeler aracılığıyla eğitim sürecine ilişkin deneyimleri ve mesleki olarak yaşadığı dönüşüm incelenmiştir.

Anlatıcının (katılımcının) Belirlenmesi

Bu araştırma uluslararası Montessori öğretmen eğitimi programlarına katılan bir öğretmen ile yürütülmüştür. Anlatıcının (katılımcının) belirlenmesi için ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Ölçüt örnekleme yönteminde araştırmaya dâhil edilecek olan katılımcıların önceden belirlenmiş kriterleri karşılayabilen niteliklere sahip olması gerekmektedir (Yıldırım & Şimşek, 2018). Bu çalışmada örnekleme için belirlenen kriter; uluslararası Montessori öğretmen eğitimi programlarına katılmış sertifikalı bir öğretmen olmak ve farklı bir ülkede mesleği sürdürüyor olmaktır. Böylelikle diğer araştırmacıların Montessori öğretmen eğitimi ile ilgili yurtdışında yapılan çalışmaları ve sınıf içi uygulama deneyimlerini görmeleri hedeflenmiştir. Araştırmalarda uyulması gereken etik ilkelere biri olan gizlilik ilkesi doğrultusunda araştırmaya gönüllü olarak katılmayı kabul eden Montessori öğretmenine Sevim kod ismi verilmiştir. Ayrıca anlatıcının yaşadığı ülke isimleri gizlenerek sadece kıta isimleri verilmiştir.

Anlatıcı Sevim Hanım.

Sevim hanım çeşitli ülkelerde eğitim alma ve çalışma deneyimlerine sahiptir. 2000-2003 yılları arasında Avrupa’da bulunan bir üniversitede yaşadığı ülkenin dili ve kültürü üzerine eğitim almıştır. 2005-2008 yılları arasında ise Avrupa’da erken çocukluk eğitimi üzerine öğrenim görmüştür. Buradan mezun olduktan sonra yaşadığı Avrupa ülkesinde bir anaokulunda üç yıl anaokulu öğretmeni olarak çalışmıştır. Daha sonra Asya’ya taşınmış 2010-2013 yılları arasında yaşadığı Asya ülkesinin dili ve kültürü üzerine eğitim almıştır. Yaşadığı ülkenin dili ve kültürüne hakim olmasının ardından Montessori eğitimi veren bir anaokulunda İngilizce öğreten anaokulu öğretmeni olarak çalışmaya başlamıştır. Sevim hanım burada Montessori metodu ile tanışmış ve Montessori öğretmeni olmaya karar vermiştir. Bunun için bir yandan çalışırken bir yandan da eğitim alabileceği Montessori öğretmen eğitimlerine katılmıştır. 2013-2015 yılları arasında North American Montessori Center (NAMC)’ dan 3-6 yaş grubu; 2015-2018 yılları arasında American Montessori Society (AMS)’ den 0-3 yaş grubu Montessori öğretmenliği sertifikasını almıştır. Şuan ise 2019 yılında başladığı Associazione Internazionale Montessori (AMI) 6-12 yaş grubu Montessori öğretmenliği eğitimine devam etmektedir. Sevim hanım beş yıldır Montessori

öğretmeni olarak çalışmaktadır. İki yıl 3-6 yaş grubu ile çalışmıştır. Son üç yıldır ise 0-3 yaş grubu Montessori öğretmeni olarak çalışmalarını yürütmektedir.

Veri Toplama Teknikleri

Bu araştırmada veri toplama tekniği olarak araştırmacı günlüğü, doküman analizi ve görüşme kullanılmıştır.

Araştırmacı günlüğü.

Araştırmacı günlükleri araştırmacıların karşılaştığı sorunları, bakış açılarını, yorumlarını, kurdukları bağlantıları yansıtılmalarını sağlayan yardımcı araçlardır (Çelik, Başer Baykal ve Kılıç Memur, 2020). Bu araştırmada araştırmacıların yaptığı planlamalar, tartışmalar, veri toplama, analiz etme ve bunları yorumlama sürecine ilişkin deneyimler bir günlüğe yazılmıştır.

Doküman inceleme.

Dokümanlar, nitel araştırma sürecinde bilgi toplamak için başvurulan önemli veri kaynaklarıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Bu araştırmada anlatıcının Montessori öğretmen eğitimi deneyimlerini daha iyi açıklayabilmek için tutmuş olduğu ders notları ve gözlem formları doküman olarak incelenmiştir.

Görüşme.

Bu araştırmada elde edilen verilerin büyük bir bölümüne yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılarak ulaşılmıştır. Görüşme sürecinde veri toplamak için araştırmacılar tarafından oluşturulmuş ve uzman görüşü alınarak düzenlenmiş bir yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Ancak görüşmeler nitel araştırmanın doğasına uygun olarak esnek bir şekilde yürütülmüş ve görüşmede öne çıkan konular hakkında ek sorular sorulmuştur. Görüşmeler 4 oturumda gerçekleştirilmiş olup, her bir oturum ortalama 60-70 dakika sürmüştür. Yapılan görüşmelerin ses kaydı alınarak hemen görüşme sonrası dökümleri yapılmıştır.

Verilerin Analizi

Bu araştırmada anlatıcının aktardığı deneyimlerin içeriğine odaklanılmıştır. Araştırmada elde edilen veriler tematik analiz kullanılarak analiz edilmiştir. Anlatıların tematik analizi, anlatıcının aktardığı hikayelerden tümevarımsal bir biçimde kavramsal gruplandırmalar yapılması sürecini içerir (Riessman, 2005). Ayrıca anlatılar analiz edilirken Clandinin ve Connelly'nin (2013) anlatı araştırmaları için önerdiği üç boyut -zamansallık, sosyal bağlam, yer- dikkate alınmıştır. Buna göre geçmiş-şimdi-gelecek arasındaki zamansallık, etkileşimde bulunan insanları içeren sosyal bağlam ve deneyimlerin yaşandığı yerlere ilişkin bilgiler bir anlatının bağlamının anlaşılmasında yardımcıdır. Bu doğrultuda Sevim hanımın anlatılarında zamansallık, sosyal bağlam ve yer boyutları verilerin analiz edilmesi ve yeniden anlamlandırılması sürecinde göz önünde bulundurulmuştur.

Araştırmanın Geçerliđi, Güvenirliđi ve Etik

Nitel araştırmalarda araştırmanın niteliğini arttırmak için geçerlik ve güvenirlikle ilgili bazı önlemler alınmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Bu araştırmada alınan önlemler aşağıda sunulmuştur:

- Verilerin inandırıcılığını sağlamak amacıyla anlatıcı ile uzun süreli etkileşim kurulmaya çalışılmış, anlatıcının onayı alınmış, yöntem çeşitlemesi yapılmış ve uzman incelemesine başvurulmuştur. Bu doğrultuda uzun süreli etkileşim sağlamak için görüşmeler dört oturumda yürütülmüştür. Yapılan görüşmeler veri kaybını önlemek için ses kayıt cihazı ile kaydedilmiştir. Görüşmeler tamamlandıktan sonra ses kayıtları yazıya aktarılmış ve anlatıcının onayı alınmıştır. Ayrıca anlatıcının onayı ilk analizlerden sonra ve araştırma raporu tamamlandıktan sonra da alınmıştır. Elde edilen verilerin teyit edilebilmesi için görüşme, doküman analizi ve araştırmacı günlüğü kullanılarak yöntem çeşitlemesi yapılmıştır. Çalışmanın son hali uzman incelemesine gönderilerek uzman görüşü alınmıştır.
- Verilerin doğru bir şekilde aktarılabilmesi için ayrıntılı betimlemeler yapılmış ve görüşmelerden örnekler sunulmuştur.

- Araştırmada tutarlılık incelemesi yapılmıştır. Araştırmacılar görüşme formunun oluşturulması, verilerin toplanması, analiz edilmesi ve yorumlanması sürecinde tutarlı davranıp davranmadıklarını kontrol etmişlerdir.

Araştırmaya başlamadan önce ve araştırma süresince etik gerekliliklerin sağlanmasına için dikkat edilmelidir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Bu doğrultuda alınan önlemler aşağıda belirtilmiştir.

- Araştırmaya başlamadan önce, ilk olarak etik kurul onayı alınmıştır (Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurul Kararı, 2020/139).
- Araştırma sürecinde veri toplamak için görüşmelere başlamadan anlatıcı araştırma hakkında bilgilendirilmiş ve ses kaydı almak için izin alınmıştır. Bununla birlikte anlatıcı aydınlatılmış onam formu ile araştırmaya gönüllü katıldığını beyan etmiştir. Ayrıca yapılan görüşmelerin yazılı dökümü gönderilerek eklemek ve çıkarmak istediği görüşleri olup olmadığı sorulmuştur. Anlatıcının çıkarmak istediği kişisel bilgileri ve görüşleri hususunda verilerin gizliliği sağlanmıştır.
- Analiz sürecinde elde edilen verilere sadık kalınmıştır.

Bulgular

Bu çalışmada, anlatıların analizi ile elde edilen üç ana tema “Montessori öğretmeni olma nedenleri” “Montessori öğretmeni olmak için alınan eğitimlerin özellikleri” “Montessori öğretmen eğitim programlarının katkılarına ilişkin görüşler” kronolojik bir bakış açısı ile sunulmaya çalışılmıştır. Bu doğrultuda ilk olarak “Montessori öğretmeni olma nedenleri” teması altında anlatıcının Montessori eğitimiyle tanışmasına ve öğretmen eğitimini almaya karar vermesine ilişkin anlatıları ele alınmıştır. İkinci olarak “Montessori öğretmeni olmak için alınan eğitimlerin özellikleri” ana temasına ilişkin anlatılar (a) NAMC Montessori öğretmen eğitimi programı özellikleri, (b) AMS eğitim ortamının özellikleri, (c) AMS öğretmen eğitimi programının özellikleri, (d) AMI eğitim ortamının özellikleri, (e) AMI öğretmen eğitimi programının özellikleri, (f) eğitimcilerin özellikleri, alt temaları ile açıklanmıştır. Son olarak ise Montessori öğretmen eğitim programlarının katkılarına ilişkin görüşler ana teması (a) mesleki gelişime katkıları ve (b) kişisel gelişime katkıları alt temaları altında açıklanmıştır.

Montessori Öğretmeni Olma Nedenleri

Anlatıcı üç yıl Avrupa’ da bir anaokulunda öğretmenlik yaptıktan sonra Asya’ya taşınmıştır. Asya’da öğretmenliğe Montessori eğitimi veren bir okulda küçük çocuklara İngilizce öğreten anaokulu öğretmeni olarak başlamıştır. Montessori uygulamalarını bu okulda gözlemlemiş ve etkisinde kalmıştır. Bunu şu şekilde açıklamıştır; *“Montessori okulunda çalışmaya başladıktan sonra Montessori materyallerini gördüm. Biraz garip geliyor. Bu nedir, bu böyle böyle su boşaltmalar falan diyor insan kendi kendine. Veyahut da ilk başta açık konuşayım çok da fazla inanmadım. Dedim ki yani bunların faydası var mı şimdi çocuklara gibi düşünmeye başladım. Sonra bir ay iki ay üç ay geçtikten sonra başta söylediğim gibi yanımdaki iş arkadaşım ile konuşarak, sohbet ederek, kitaplar okuyarak, çocukları görerek özellikle çocukları gözlemleyerek çocukların ne kadar ilgili olduklarını ve bunları ne kadar severek yaptıklarını ve günden güne nasıl ilerlediklerini görmeye başladım. Çalıştığım iş arkadaşım sorular sorarak Montessori yaklaşımını keşfetmeye çalışıyordum ve kısa süre sonra zaten dedim ki bende bunun eğitimini almak istiyorum.”* Anlatıcı Sevim hanımın Montessori öğretmeni olmaya karar vermesinde etkili olan önemli olay çalışmaya başladığı Montessori okulunda bizzat eğitimin çocuk üzerindeki etkilerine tanık olması ve bundan etkilenmesidir. Aslında Montessori okulunda çalışmaya ilk başladığı sıralarda bu eğitimin çocuğa katkısı konusunda olumlu inançlarının olmadığını ancak çocuklardaki ilerlemeleri gözlemledikçe fikirlerinin değiştiğini ifade etmesi onun deneyimleri sonucu düşüncelerinde oluşan değişimin kararlarına nasıl yön verdiğini göstermektedir.

Montessori Öğretmeni Olmak İçin Alınan Eğitimlerin Özellikleri

Anlatıcı üç farklı Montessori öğretmen eğitimine katılmıştır. İlk olarak North American Montessori Center (NAMC) (3-6 yaş) online eğitimini almıştır. İkinci olarak yüz yüze American Montessori Society (AMS) (0-3 yaş) eğitimini tamamlamıştır. Üçüncü olarak ise halen devam etmekte olduğu yüz yüze Associazione Internazionale Montessori (AMI) (6-12 yaş) eğitimine başlamıştır.

Anlatıcının eğitim sürecinde yaşadığı deneyimleri anlayabilmek ve açıklayıcı bir çerçeveye çizebilmek için katıldığı eğitimlerin çeşitli özellikleri “NAMC Montessori öğretmen eğitimi programı özellikleri”, “AMS eğitim ortamının özellikleri”, “AMS öğretmen eğitimi programının

özellikleri,” “AMI eğitim ortamının özellikleri”, “AMI öğretmen eğitimi programının özellikleri”, “eğitimcilerin özellikleri” alt temaları altında kronolojik bir sırayla açıklanmıştır.

NAMC Montessori öğretmen eğitimi programı özellikleri.

NAMC Montessori öğretmen eğitimi programı özellikleri konular ve öğretim yöntemleri başlıkları altında açıklanmıştır.

Konular.

Anlatıcı NAMC Montessori öğretmen eğitiminde Montessori felsefesi, günlük yaşam uygulamaları, duyarlar, dil, matematik, kültür ve bilim konularında teorik bilgiler sunulduğunu ifade etmiştir.

“Altı bölümü var (Montessori felsefesi, günlük yaşam uygulamaları, duyarlar, dil, matematik, kültür ve bilim). Ama staj yoktu.”

Öğretim yöntemleri.

Sevim hanımın ifadelerine göre NAMC Montessori öğretmen eğitimi online bir eğitimdir. Eğitimde canlı dersler bulunmamaktadır ancak katılımcı istediği takdirde kendine atanan öğretmenle online görüşerek yardım alma fırsatına sahiptir. Ayrıca Montessori eğitimi ile ilgili çeşitli yayınları, uygulama videolarını ve internet kaynaklarını içeren zengin bir arşiv desteği sunulmuştur. Bu eğitimde kendisine her üniteden sonra öğrenme düzeyini ortaya koyan sorular sorulmuş ve dosya hazırlaması istenmiştir. Tam öğrendiğini ortaya koyamadığı durumlarda yeni bir konuya geçilmemiştir.

“Ayrıca hazırlamam gereken sorular, ödevler, dosyalar, onların başlıkları gönderiliyor. Ben onları oturuyorum yarı gönderdikleri kitaplardan yarı internetten araştırarak bularak hazırlamam gereken assignment (ödevleri) hazırlıyorum. Ve de bana belli bir süre veriyorlar... Tek tek konu başlıklarını çok iyi öğrenip ondan sonra oturup soruları cevaplayıp, sonra istenen dokümanları hazırlayıp bitirilmesi gereken sürede bitirip gönderiyordum. Ondan sonra hocam benim okuyup inceleyip tekrar geri dönüyor. Diyor ki şu şu soruları tekrar yap. Oturup tekrar araştırıyordum... Konuyu tamamen öğrendiğinizden emin olmadan atlamıyorlar.”

AMS eğitim ortamının özellikleri.

Anlatıcı AMS eğitimi sürecinde yaklaşık 55 kişilik normal amfi düzeninde bir derslikte eğitim aldığını belirtmiştir. Ayrıca Montessori öğretmen adaylarının eğitim gördüğü dersliğin yanında iyi düzenlenmiş bir 0-3 yaş Montessori sınıfının ve fiziksel aktiviteler için hazırlanmış oyun salonunun bulunduğunu ifade etmiştir. Sevim hanımın eğitim ortamının özelliklerine ilişkin açıklamaları aşağıda verilmiştir:

“Bizim bulunduğumuz sınıf normal bir amfi gibiydi. Ama bizim sınıfın hemen yanında çok güzel hazırlanmış çok güzel düzenlenmiş bir toodler (0-3 yaş) sınıfı vardı. Orda çocuklar yoktu sadece bizim içindi aslında. (Yani) Aynı binada yine çok güzel bir şekilde hazırlanmış 0-3 yaş grubu Montessori sınıfı vardı. Bu tarafta ne bileyim çocukların işte o fiziksel aktiviteleri için gerekli olan o sanki spor salonu veya oyun salonu gibi bir bölüm vardı ve biz onların hepsinden faydalandık. Yani örgün eğitim alıyoruz. Bir sürü şey okuyoruz konuşuyoruz tartışıyoruz hoca anlatıyor ne bileyim arada diyor ki şimdi sınıfa gidelim şimdi size sınıfta şunu şunu göstereceğim. Hadi karşıya gidiyoruz. Sınıfta birlikte bir şeyleri deniyoruz falan sonra tekrar geri geliyoruz. Ve öncelikle çok pahalı bir eğitim. Bu ödediğiniz paranın karşılığında size süper olanaklar sunuyorlar. Bu binadan tutunda hazırlanan sınıftan materyallerden ders hazırlanmasına hepsine yansıyor.”

AMS öğretmen eğitimi programının özellikleri.

Sevim hanımın anlatılarında AMS öğretmen eğitimi programının özellikleri arasında konular, öğretim yöntemleri, staj, dosya hazırlığı ve teftiş başlıklarının öne çıktığı görülmüştür. Bu başlıklara ilişkin veriler aşağıda sunulmuştur.

Konular.

Anlatıcının katıldığı AMS eğitim programının içeriğinde yer alan konular yedi bölüm altında toplanmıştır. Birinci bölümde Montessori felsefesi (kuramcılar, emici zihin, gelişim dönemleri vb.), ikinci bölümde Montessori pedagojisi (üç aşamalı eğitim, hata kontrolü, tekrar, kültürel farkındalık, öz farkındalık vb.), üçüncü bölümde çocuk gelişimi ve gözlem (günlük yaşam uygulamaları, gözlemin önemi vb.), dördüncü bölümde duyular, beşinci bölümde çevre, altıncı

bölümde dil ve yedinci bölümde çocuk, aile ve çevre (kültür, kozmik eğitim vb.) konuları ele alınmıştır. Sevim hanımın konuya ilişkin örnek ifadeleri aşağıda sunulmuştur.

“...Montessori felsefesiyle başladık...Felsefenin dışında bütün kuramcılarını detaylı bir şekilde konuştuk. İtar, Seguin, Jean-Jacques Rousseau, Loke, Skinner, Chomsky, Piaget, Erikson, Kohlberg, Vygotsky, Gelber, Ellison, Gobly... Ondan sonra şeye geçtik. Emici zihne...Ondan sonra gelişim dönemlerini inceledik. O bölümlerin her birinin detaylı olarak tek tek ele aldık. Ondan sonra buraya kadar dediğim birinci bölümdü. Sonra ikinci bölümde pedagojiye başladık. Pedagojide ilk başta 3 aşamalı eğitimle başladık. Ondan sonra hata kontrolü sonra tekrarın önemi sonra kültürel farkındalık, öz farkındalık. Sonra çocuğun kendi öz bakımını nasıl yapacak hangi dönemde neleri yapması lazım. Neleri yapması beklenir. Onları öğrendik. Daha sonra 3. Bölümde çocuk gelişimi ve gözleme geçtik... uzun uzun gözlem üzerimde durduk. Bunun ne kadar önemli olduğunu aslında Montessori eğitiminin tamamen gözlem üzerine durduğunu Montessori'nin aslında bu yoldan çıkarak kendi eğitim sistemini inşa ettiğini konuştuk...Beşinci bölümde çevreye başlamışız. Montessori materyallerine başlamışız. Ondan sonra tek tek suyla yapılan aktiviteler kumla yapılanlar fasulyelerle yapılanlar tek tek hepsini sıralamışız. Ondan sonra da dil eğitimine başlamışız...7. Bölümde de çocuk aile çevre demişiz ve ayrıca leadership (liderlik) programını incelemiştir. Böylece 7 tane büyük başlık ve o başlıklarında altındaki dallarla detaylı bir eğitim oldu.”

Anlatıcı bu konular içerisinde özellikle Montessori felsefesinin öncelikli önemini vurgulamaktadır. Montessori metodunu başarılı bir şekilde uygulayabilmenin Montessori felsefesini anlayabilmeye dayalı olduğunu bu nedenle eğitimlerde felsefe üzerine oldukça fazla zaman ayrıldığını belirtmektedir. Sevim hanımın konuya ilişkin ifadeleri aşağıda sunulmuştur.

“Montessori de iyi bir Montessori öğretmeni olmak için, öncelikle Montessori felsefesini çok iyi anlamamız lazım, o hazırlanan Montessori tepsilerini veya çalışmalarını siz ne kadar güzel mükemmel hazırlarsanız da eğer Montessori felsefesini gerçekten anlamamışsanız o tepsilerin ne işe yaradığını o içindeki suların, ya da boncukların, bardakların ne işe yaradığını çocuğa ne faydası olacağını anlayamazsınız o yüzden felsefesini çok iyi kavratmaya çalışıyorlar. Onun üzerine konuşuyoruz konuşuyoruz anlatıyorlar anlatıyorlar oldukça uzun saatler ayırıyorlar bunun için.”

Görüldüğü gibi AMS Montessori öğretmen eğitim programında oldukça yoğun içerikli bir müfredat sunulmuştur. Bununla birlikte eğitim sürecinde felsefenin önemi üzerine vurgu yapılmış ve bunun için oldukça fazla zaman ayrılmıştır. Bu durum anlatıcımız Sevim hanımın Montessori felsefesini anlamayı ve içselleştirmeyi, metodun başarılı bir uygulayıcısı olabilmek için ön koşul olarak algılamasına neden olmuş olabilir.

Öğretim yöntemleri.

Anlatıcı Sevim hanımın katıldığı AMS eğitim programı sürecinde hem sunuşa dayalı hem de buluşa dayalı öğretim yöntemleri kullanılmıştır. Sevim hanım eğitim sürecinde konunun içeriğine göre bazen eğitimcilerin aktif olduğu bazen ise Montessori öğretmen adaylarının aktif olduğu yöntemlerin kullanıldığını belirtmiştir. Sevim hanımın konuya ilişkin ifadeleri aşağıda sunulmuştur:

“Zaman zaman öyle konular oldu ki hadi tamam gruplara ayırıyorum a grubu şunu araştırın b grubu şunu yapın c grubu bunu yapın. Size şu kadar dakika veriyorum. Sonra birlikte toplanıyoruz. Birbirimize anlatıyoruz konuşuyoruz falan. Bunun haricinde bildiğiniz tipik eğitim vardır ya. Defter kitap bilgisayarlar önümüzde hoca anlatıyor siz not alıyorsunuz.”

Sevim hanımın ifadelerinden AMS öğretmen eğitimi sürecinde katılımcılara teorik bilgiyi uygulamaya yansıtabilecekleri fırsatlar da sunulduğu anlaşılmaktadır. Montessori metodunda oldukça önemli bir rolü olan gözlem konusunu öğretmen adaylarının bizzat çocukları gözlemleyerek içselleştirmelerinin sağlandığı görülmektedir. Bu konuya ilişkin görüşme ifadeleri aşağıda sunulmuştur.

“O ara organizatörler okula bir sürü çocuklar davet ettiler. Bazı gönüllü ailelerin çocukları. Her yaş grubunda. Bir yaş geldi, 2 buçuk yaş geldi 5 yaş geldi. Zannediyorum belki 10'a yakın gelmiştir. Onun için özel randevular verildi. Biz hazır bulunduk. Çocukları rahatsız etmeyecek şekilde ya biz sınıfın dışında durarak o oyun oynarken onu gözlemledik ya fazla kalabalık olmayacak şekilde biraz yanında oturarak gözlemler yaptık. Ve olması gereken yapılması gereken doğru gözlemin nasıl olması gerektiğini öğretmenin nelere nelere dikkat etmesi gerektiğini not ettik öğrendik”.

Montessori metodunda çocuğun gelişimi ve öğrenmesi için aracı olarak kullanılan materyalleri öğretmenlerin çok iyi tanınmasının gerektiği bilinmektedir. Sevim hanım katıldığı AMS öğretmen eğitimi programında materyalleri tanımak için çocuk gibi materyalleri keşfettiklerini ve materyali çocuğa tanıtmaya yollarını kavramaları için eğitimcilerin Montessori öğretmenleri gibi rehberlik ettiklerini belirtmiştir. Sevim hanım bunu şu şekilde açıklamıştır:

“Toddlerdaki (0-3 yaş) materyaller çok basit materyaller ama EC deki (3-6 yaş) grubundaki, dil olsun, matematik bölümü olsun, onlar gerçekten oturup “himm bu nasıl oluyor” diye düşündürten materyallerdir...O yüzden oturup öğretmenin size tek tek öğretmesi gerekir... Size verebildiği kadar çok fazla fikir vermeye çalışıyor. Nasıl kullanılacağını anlatır, çocuğa ne şekilde öğretileceğini gösterir ayrıca arada da çocuğun eğer dikkati dağılmaya başlamışsa, hadi gel bunu şu şekilde bir oyuna çevirelim ne dersin... falan gibi fikirler verip dersin nasıl zenginleştirileceği ve ilgi çekici hale getirileceği konusunda size önerilerde bulunur.”

“Mesela dil bölümü öğrenirken hani Montessori'nin bu pembe mavi yeşil şeyleri vardır ya plakaları üzerinde kumlu kumludur o alfabeler yazılır o kumlulardan çocuklar neden parmağıyla böyle dokunarak çizecek neden onları tekrarlayacak nasıl tekrarlayacak öğretmen ona nasıl anlatacak onları öğrendik. Sanki biz çocuktuk öğretmen bizim öğretmenimizdi”.

“Zaman zaman gittik oturduk bizim için hazırlanmış Montessori sınıflarında çocuk gibi materyalleri keşfetmeye başladık. O anda öğretmen bir kenarda bizi izliyordu. Müdahale etmesi gereken yerde müdahale ediyordu. Bize bazı yönlendirmeler yapıyordu.”

Görüldüğü üzere Sevim hanım AMS eğitimi sürecinde hem teorik hem de pratik anlamda mesleki gelişimini destekleyen deneyimler yaşamıştır. Bu eğitimde kullanılan eğitim yöntemleri ile bir Montessori öğretmeni adayı olarak metodun teorisi ve uygulamasında uzmanlaşabileceği fırsatlar yakalamıştır. Tartışmalar ve etkileşimli grup çalışmaları ile Montessori'nin teorik konuları üzerinde derinleşebilme olanağı bulmuştur. Ayrıca Montessori yönteminde son derece önemli olan gözlem konusunda teorik bilgilerini aktif olarak uygulamaya yansıtılabileceği çocuk gözlemleri yapabilmektedir. Bunun yanı sıra eğitim ortamında bulunan Montessori sınıfındaki

materyaller ile eğitimci rehberliğinde denemeler yaparak uygulamaya yönelik becerilerini geliştirebilmiştir.

Staj.

AMS öğretmen eğitimi programının önemli bir bölümünü de staj süreci oluşturmaktadır. Anlatıcı staj sürecinin yaklaşık iki buçuk yıl sürdüğünü, bu süreçte eğitim programının içeriğinde yer alan yedi konuyla ilgili araştırmalar yaparak yedi dosya hazırladığını ve eğitimciler tarafından üç kez teftiş edildiğini ifade etmiştir. Anlatıcının staj sürecine ilişkin genel ifadeleri ise aşağıda sunulmuştur:

“Sonra bize dediler ki birebir örgün eğitimden sonra tamam hadi stajın başlıyor. Bu staj süresinde 7 tane öğrendiğiniz konu başlıklarından dosya hazırlayacaksınız denildi. Ben o dosyaları hazırladım sanki hepsi şu kadar (eliyle dosyanın kalınlığını gösterdi) falandı. Sonra 3 defa sizi kontrole geliyorlar.”

Dosya hazırlığı.

Sevim hanım dosyaları hazırlarken ciddi bir araştırma yaptığını ve hazırladığı her bir dosyanın yoğun bir içeriği olduğunu belirtmiştir. Sevim hanımın staj sürecinde hazırladığı yedi dosyanın oldukça detaylı bir okuma ve araştırma sürecinin ürünü olduğu söylenebilir. Bu konuya ilişkin açıklamalar aşağıda verilmiştir:

“Mesela birincide Montessori felsefesi burada yazıyor... Altında Montessori'nin hayatı işi hakkında siz orda uzun bir araştırma yapıp yaptığınız internetteki araştırmalardan sınıfta hocanızın anlattığından okuduğunuz kitaplardan Montessori'nin hayatını Montessori kimdir? nerde doğmuş? nerde büyümüş? nasıl tıp eğitimi almaya başlamış? bütün bunları detaylarına kadar Montessoriyi tamamen tanıtacak yazılar yazıyorsunuz... Montessori hakkında bulabildiğiniz her türlü bilgiyi dosyanıza koyuyorsunuz.”

Sevim hanım dosya hazırlama sürecinde yaptığı araştırmaların ve yazma çalışmalarının kendisini geliştirdiğini vurgulamıştır. Ayrıca dosya hazırlığı sürecini kitap yazmaya benzetmesi oldukça dikkat çekicidir. AMS Montessori öğretmen eğitiminin geleneksel eğitim anlayışındaki gibi bilgiyi hazır sunmadığını dosya hazırlarken katılımcıların okuyarak ve araştırarak bilgiye ulaştıklarını

böylece Montessori üzerine kendi kitaplarını oluşturduklarını ifade etmiştir. Sevim hanımın bu konuya ilişkin ifadeleri aşağıda sunulmuştur:

“Aslında bu şöyle size okul kitap vermiyor... Bu eğitim size o kitabı yazdırıyor. Montessori felsefesi mesela, Montessori felsefesinin kitabını basıp size verip al bunu oku ondan sonra ben sana soru soracağım demiyor. Montessori felsefesinin önemli olan başlıklarını oraya yazıyor. Önemli olan noktalar neyse yazıyor onları, bunları bana araştır ve bunu bana kitap olarak getir diyor. Kitap dediğim o, bizim dosyalar...”

Teftiş.

Sevim hanım staj sürecinde üç kez AMS Montessori öğretmen eğitimi eğitimcileri tarafından teftiş edildiğini ifade etmiştir. Teftişlerde eğitimcilerin Montessori öğretmen adaylarının örgün eğitim sürecinde edindiği teorik bilgileri uygulamaya yansıtabilme durumunu değerlendirdiğini belirtmiştir. Ayrıca Sevim hanımın ifadelerinden teftişe gelen eğitimcinin öğretmen adaylarına eksiklikleri hakkında dönütler vererek adayların uygulamalarını geliştirmeleri noktasında rehberlik ettiği anlaşılmaktadır. Sevim hanımın teftiş sürecine ilişkin açıklamaları aşağıdaki gibidir:

“Hocanız sizin sınıfa geliyor. Saat 9 dan çocuklar çıkana kadar. Her dakika sizin yanınızda olarak sınıfta bir köşeye oturup sınıfı inceleyerek çocuklarınıza bakarak, sizin çocuklara yaklaşımınıza bakarak ve de sınıfı nasıl hazırladığınıza bakarak, sizin hakkınızda her türlü detayı yazıyor kağıda. Sonra eğer vakit varsa öğlen saatinde veya çocuklar çıktıktan sonra oturup konuşuyorsunuz...Karmakarışık mesela beğenmiyor diyelim. Beğenmezse haftaya ben tekrar geleceğim şu şunları bir daha oku şunları şunları bana bir daha yaz gönder diyor. Tekrar geldiği zaman görmek istiyor ki; siz kendi eksikliklerinizi düzeltebilmişsiniz ve öğretmenin ne istediğini net bir şekilde anlamışsınız.”

Sevim hanım eğitimcilerin teftiş sürecinde özellikle eğitim ortamı düzenleme, sınıftaki huzur ve sakin atmosfer ve iş disiplini gibi noktaları göz önünde bulundurduklarını düşünmektedir. Bu konuya ilişkin açıklamalar aşağıda verilmiştir:

“Sınıf doğru ve düzgün hazırlanmış mı? Montessori'nin alanları net bir şekilde görülebiliyor mu? Dil, günlük yaşam, duyu... (Zaten Montessori'de çevre inanılmaz

önemlidir ya). Sınıf önceden çocuklar için hazırlanmış mı? Her bir tepsinin her bir çalışmanın doğru bir şekilde eksiksiz bir şekilde hazırlanıp hazırlanmadığına bakar. Ondan sonra sizin çocuklara yaklaşımınıza bakıyor. Sınıfında huzur sakinlik var mı, siz ne kadar hakimsiniz sınıfa, siz ne kadar çocuklara ilgiyle güler yüzle ve doğru bir şekilde yaklaşıyorsunuz, her türlü detaya bakıyor ve o günün sonunda da okul müdürüyle de konuşup sizin giriş çıkış saatleriniz düzenli mi, ne kadar disiplinlisiniz, herhangi bir yaptığımız aykırı hareket var mı okul içerisinde, onu da öğreniyor onun sonucunda da birinci raporunu yazıyor birinci rapordan sonra okul size telefon ediyor diyor ki tamam birinci kontrolü geçtiniz, “ikinciye hazırlanmaya başlayabilirsiniz”, sonra böyle böyle 3 taneden geçiyorsunuz”

Sevim hanım teftişler sırasında eğitimciye hazırladığı dosyaları da sunmuştur. Ayrıca staj sürecinde tuttuğu çocukların gözlem kayıtlarını da dosyaya eklemiştir. İlgili ifadeler aşağıda sunulmuştur:

“İlk kontrolde dediler ki birinci ve ikinciyi (dosyayı) yapın. Yani Montessori felsefesi ve pedagojiyi bunu hazırlayıp bitirip düzgün bir şekilde hocanıza sunun.”

“Öğretmen her kontrole geldiğinde ben minimum 5 veya 6 çocuk üzerinde yaptığım gözlemlerin raporunu yazardım.”

AMI eğitim ortamı.

Anlatıcı Sevim hanım devam etmekte olduğu AMI eğitiminde yaklaşık yirmi katılımcı ile eğitim aldığını ve eğitim ortamının AMS ile çok benzer olduğunu ifade etmiştir. İlgili ifadeler aşağıda sunulmuştur:

“AMI da çok yoktu ama AMS de çok kalabalıktı. AMI da en fazla 20 kişiydik.”

“Aşağı yukarı AMS’deki ile aynı sınıf var. Sınıfta hoca size projector yardımıyla hazırlamış olduğu dersi anlatıyor. Ondan sonra ne bilim soru cevap şeklinde dersler işleniyor. Diğer taraftan sizin için hazırlanmış bir sınıf var. AMI in materyalleri biraz daha otantiktir AMS’ ye göre AMS biraz daha modern kalır. AMI daha tradisyoneldir.”

AMI öğretmen eğitimi programının özellikleri.

Anlatıcının devam ettiği 6-12 yaş AMI öğretmen eğitimi programının yöntem, staj, dosya hazırlığı ve teftiş bakımından AMS ile oldukça benzer olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda AMI öğretmen eğitimi programının özellikleri konular, öğretim yöntemleri, dosya hazırlığı ve staj başlıkları altında sunulmuştur.

Konular.

Anlatıcı 6-12 yaş grubuna yönelik AMI öğretmen eğitimi programının teorik içeriğinde yer alan konuların aldığı diğer eğitimlere göre daha özelleştğini belirtmiştir.

“Diğerinden farklı olarak diyelim ki bizde biyoloji yoktur ya da tarih yoktur bunda ilaveten tarih var biyoloji var onlar giriyor. Başka matematiğin yanında geometri var. Mesela bizde (okul öncesi dönemde) sadece matematik var. Matematiğin içinde yer alır geometri bölümü. Ama onda ayrılmıştır. Daha spesifik olmuş.”

“Evet evet yas farkı. 3-6 yaş grubuna vereceğiniz matematik farklı, biyoloji farklı ama ötekilerde daha farklı.”

Öğretim yöntemleri.

Anlatıcı AMI öğretmen eğitiminde kullanılan öğretim yöntemlerinin AMS ile benzer özellikler taşıdığını ifade etmiştir. Eğitim sürecinde hem eğitimcilerin hem de katılımcıların aktif olarak yer almalarını sağlayan yöntemlerin kullanıldığı söylenebilir. Bu konuya ilişkin ifadeler aşağıda sunulmuştur:

“(AMS ile) aynı şekilde yine sizin almanız gereken dersleri yine hocalar anlatıyor sizin önünüze planınızı veriyor ve o plan doğrultusunda birer birer dosyalarınızı hazırlıyorsunuz. Onları nasıl yapacağınızı nasıl tamamlayıp ne zamana kadar bitirmeniz gerektiğini aşağı yukarı aynı AMS’ teki gibi.”

Dosya hazırlığı ve staj.

Anlatıcı daha önce AMS eğitimi aldığı için AMI programında hazırlaması gereken dokuz dosyanın ikisinden ve stajdan muaf olduğunu belirtmiştir.

“Normalde AMS eğitiminiz varsa AMI eğitiminin bazı şeylerinden muaf oluyorsun. 9 tane hazırlamamız gereken dosya var o 9 dosyadan en başta Montessori'nin hayatı Montessori'nin felsefesi olan o iki dosyayı ayırıyorsun zaten çünkü ötekenden dolayı bunu kabul ediyorlar. Ondan dolayı siz diğerlerinden daha kısa bir surede bitirebiliyorsun.”

“Ben stajdan muaf oluyorum çünkü benim AMS'den yapmış olduğum bir staj var ve Montessori okulunda da çalıştığım için onun bir avantajı oluyor.”

Eğitimcilerin özellikleri.

Anlatıcı katıldığı AMS ve AMI eğitim programlarında eğitim veren eğitimcilerin benzer özellikleri olduğunu ifade etmiştir. Anlatıcının açıklamalarında eğitimcilerin donanımlı, deneyimli, dinamik, enerjik ve idealist olma gibi özelliklerinin ön plana çıktığı görülmektedir. Bununla birlikte eğitimcilerin Montessori eğitimine mesleki adanmışlıklarına ve bağlılıklarına da dikkat çekilmiştir. Anlatıcı özellikle eğitimcilerin ileri yaşlarına rağmen büyük bir istek ve enerji ile eğitimleri yürütmelerinden oldukça etkilendiğini vurgulamıştır. Bunu şu şekilde ifade etmiştir:

“Beni şaşırtan şey en başta hocaların yaşları oldu. AMI de de öyleydi, AMS de de aynı. O yaşlarına rağmen acayip dinamik olmaları yani sabahın 08:00 inden 09:00 undan aksama kadar ayakta kendilerini parçalarcasına ve büyük bir şevkle enerjiyle derslerini anlatmalarından çok etkilenmiştim.” Anlatıcı benzer bir ifadesinde eğitimcilerin çok uzun yıllar bu alanda emek verdiklerine mesleki olarak oldukça deneyimli ve donanımlı olduklarına işaret etmiştir. *“İster AMI ye gidin ister AMS ye gidin, öğretmenlerin yaşları seksek seksen beşin üstünde oluyor...Bu konu üzerinde neredeyse 40 50 60 yıldır çalışmış öğretmenler geliyor karşınıza. Mesela benim öğretmenim Dr. Darla 85 yaşındaydı falandı ama inanılmaz dinamik inanılmaz enerjikti... Gerçekten Öğretmenler inanılmazdı. Çok inanılmaz donanımlılar Montessori üzerine çok yıllar çalışmışlar hemen hemen hepsi de doktordu. Çocuk gelişimci Dr., psikolog Dr. hepsi çocuk üzerine eğitim almış.”*

Ayrıca anlatıcı, eğitimcilerin öğretmen adaylarının konulara hakim olmalarına büyük bir önem verdiklerini ve bunun için büyük bir özveri ile adayların ihtiyaç düzeyleri doğrultusunda destek sunduklarını belirtmiştir.

“Onun haricinde beni en çok etkileyen kısmı konuların detaylılığı yani detaylı bir şekilde sizin öğrendiğinize emin olana kadar devam etmeleri, (emin) olmadan atlamak istemiyorlar. Tekrar yapa yapa sohbet ede ede yardımlaşaya yardımlaşaya yani sizin tamamen konuya hakim olmanızı bekliyorlar büyük bir saygıyla tabi onlar da diyor tabi bizim dediğimiz gibi her çocuğun öğrenme seviyesi farklıdır ve burada da biz çocuk oluyoruz. Öğrenme seviyelerimiz farklı tabi özellikle backgroundinize göre, kimisi daha hızlı ilerliyor kimisi daha yavaş böyle bir dalga gidiyor.”

Montessori eğitiminin bugün ve gelecekte nitelikli bir şekilde sürdürülmesinde Montessori öğretmen eğitimcilerinin önemli bir rolü vardır. Sevim hanımın anlatılarında da eğitim sürecinde etkileşim içinde bulunduğu eğitimcilerin Montessori eğitimine mesleki adanmışlıklarının ve idealist tutumlarının altının çizildiği görülmektedir.

“Yaptıkları işi aslında sadece bir iş gibi görev gibi yapmıyorlar. Yani isteseler onların hepsi bir kenara çekilir. Zaten emeklilik haklarını almışlar. Belli ki bariz net bir şekilde görüyorsunuz ki o yaptığı işi büyük bir aşkla yapıyor. Montessori’ye inanılmaz büyük bir hayranlıkları var.”

“Hepsi 65 in üstünde. Emeklilik derecesini almışlar. Çalışmalarının getirdiği maddi doyumları zaten var. Hala aktif bir şekilde çalışması dinamik bir şekilde çalışması. Tamamen mesleğine olan aşklarından kaynaklanıyor. Bu işi belli ki yıllardır sadece iş gibi görev gibi yapmamışlar... Onlar hala canla başla yetiştirebildikleri kadar iyi Montessori öğretmenleri yetiştirmek için uğraşıyorlar. Diyorlar ki Montessori eğitimini doğru iyi ellere doğru bir şekilde bırakmamız lazım emanet etmemiz lazım diye düşünüyorlar.”

“Montessori eğitimi devletin verdiği veya devlet okullarında alınan eğitim gibi bir şey değil. Bu biraz daha sadece Montessori okullarında alınan bir eğitim. Bu sebeple kaliteli Montessori öğretmenlerinin yetişmesi lazım ki Montessori eğitimi kaliteden ödün

vermeden devam edebilsin. O yüzden en baştaki yöneticilerinden tutun eğitimcilerinden olsun hepsi titizlikle kaliteden ödün vermeyecek şekilde Montessori prensiplerinden ödün vermeyecek şekilde aynı çizgide devam ettirmeye çalışıyorlar. Aynı Montessori'nin ve ondan sonra oğlunun bıraktığı kalitede, titizlikle devam ettirmeye çalıştıkları için, çok kaliteli Montessori öğretmenleri ya da şöyle söyleyebilirim "Montessori askerleri" yetiştirip, Montessori'nin bıraktığı bu emaneti aynı seviyede titizlikle devam ettirmeye çalışıyorlar."

Anlatıcı eğitimciler ile etkileşimlerinin doğal sonucu olarak onlar hakkında birtakım çıkarımlarda bulunmuştur. Bu çıkarımlardan anlatıcının eğitim sürecinde idealist, enerjik, donanımlı, deneyimli ve mesleğine aşkla bağlı eğitimcilerle etkileşimde bulunduğu ve onların bu özelliklerinden etkilendiği anlaşılmaktadır.

Montessori Öğretmen Eğitim Programlarının Katkılarına İlişkin Görüşler

Anlatıcının aldığı eğitimlerin onun kimliğinde bir dönüşüm yarattığı ve hayatına önemli bir yansımalarının olduğu söylenebilir. Aşağıda anlatıcının aldığı eğitimlerin ona katkıları mesleki gelişime katkı ve kişisel gelişime katkı alt temaları altında sunulmuştur.

Mesleki gelişime katkı.

Montessori metodu ile tanışma ve eğitim programlarına katılma Sevim hanımın öğretmenlik mesleğinde bir dönüm noktası olmuştur. Anlatıcı Montessori öğretmen eğitiminin onun için anlamını şu şekilde ifade etmiştir: "Bana göre Montessori öğretmenlik eğitimi; çocuğun bilinmeyen olağan üstü dünyasının kapısını açan, altın bir anahtardır".

Anlatıcı katıldığı Montessori öğretmen eğitimi programları sonunda genel olarak daha çocuk merkezli ve daha sabırlı bir öğretmen olmayı öğrendiğini belirtmektedir. Gözlem yapma, çocuğu anlama, çocuğa yaklaşım ve doğru müdahale konusunda geliştiğini ifade etmiştir.

"Çocuklar materyalleri yaparken, oynarken veya keşfederken yaklaşımımın nasıl olacağı, bir "nerede" ve "ne zaman" müdahale edeceğim, konusunda bana yardımı oldu. İkincisi "nasıl" yaklaşacağım konusunda da faydası oldu. Çünkü başlangıçta da dediğim gibi, artık çok fazla atlamıyorum çocuğun üzerine, daha geride kalıyorum, çekiyorum kendimi.

Ama uzaktan takip edip nerede ve ne zaman müdahale etmem gerektiğini belirliyorum. Üçüncüsü de mesela çocuğa “hayır bak yanlış yaptın, öyle değil, bak sana göstereyim” demek yerine, onun kendi yanlışını bulması için ona fırsat veriyorum zaman veriyorum”

“...Çocuğu daha iyi anlamaya ve onun konuştuğu ‘dili’ öğrenmeye başladım” diyebilirim. Kendimi daha çok kontrol etmeyi öğrendim diyebilirim. Yani daha sabırlı oldum, belki eskiden daha çok öğretmen merkezli bir tavır sergiliyorken, şimdi “onun ‘keşfetmesi’ için fırsat veren, ‘çocuğu merkez alan bir tavır takınan , yaptığı gözlem sonucu çocuğun ihtiyaçlarını daha iyi anlayıp ona daha doğru bir şekilde yaklaşan, yani çocuğu esas alan” bir öğretmen oldum diyebilirim. Ayrıca da Montessori öğretmenlik eğitiminin bana veya diğer bütün klasik öğretmenlere kattığı en önemli ve en değerli şeylerden bir tanesi de “çocuğu doğru gözlemlemeyi öğrenmek” olduğunu düşünüyorum. Gözlem yapmanın çocuğu doğru bir şekilde incelemenin ne kadar değerli olduğunu, doğru yapılan bir gözlem sonucunda ancak, çocuğun ihtiyaçlarını görebileceğimizi ve bu doğrultuda da doğru bir şekilde ona yardım/müdahale edilebileceğini öğrendim diyebilirim. Çocuk bize neye ihtiyacı olduğunu söyler, yaptığı davranışlarla, seçtiği oyunlarla, hareketleriyle... yeter ki onu doğru bir şekilde gözlemleyelim ve “onun kullandığı bu dili” anlayabilelim. Çocuğun kullandığı bu dili öğrenip onunla iletişim kurmayı öğrendim diyebilirim. Montessori’nin bana kattığı en önemli şeyler bunlar diyebilirim.”

“Eskiden Montessori’den önce bu kadar sabırlı değildim hemen müdahale ediyordum. Yani belki de şimdi hiç kullanmadığım kelimeleri kullanıyordum hayır hayır o öyle değil bak onu yanlış yaptın böyle yap gibi bu kelimelerle ifade ediyordum çocuğa. Şimdi bir şey yapmıyorum biraz daha sakin biraz daha sabırlı bir şekilde öncelikle çocuğun yaptığı yanlış düzeltmesi için zaten şans veriyorum.”

Sevim hanım Montessori felsefesini anlamının ve içselleştirmenin öğretmenlerin çocuğa karşı tutumlarına yansıdığını belirtmiştir. Bununla birlikte eğitim programlarına katılan öğretmenlerin bir çeşit dönüşüm yaşadığını daha sakin, huzurlu ve güler yüzlü olmayı öğrendiklerini

vurgulamıştır. Anlatıcının bu eğitimi bir dönüşüm süreci olarak gördüğü şu ifadelerinden anlaşılmaktadır:

“Bir öğretmen Montessori’yi çok iyi anladıktan sonra Montessori felsefesinin ne demek istediğini çok iyi kavradıktan sonra, Çocuğa saygı duymasını, gerçekten çok sevmesini öğrenir, hani kalbini acar çocuğun içindeki muhteşem potansiyeli ortaya çıkarmaya çalışır. Ve kendisi de bu eğitim sırasında sanki bir çeşit evrim geçirir diyebiliriz, daha sakin, daha huzurlu, ses tonu daha yumuşak, daha güler yüzlü... nasıl olunması gerektiğini ve neden öyle olunması gerektiğini öğrenir. Sınıfında huzur sakinlik ve barış ortamı yaratmak istiyorsa öncelikle bütün bunları kendi içinde yaşaması gerektiğini bilir, kendisinin en büyük “rol model” olduğunu bilip, kendi hareketlerinin, davranışlarının çocuklar tarafından kopyalanacağını bildiğinden, çocuklarda görmek istediği davranışı öncelikle kendisinin sergilemesi gerektiğini bilir ve ona göre davranır. Huzur dolu bir ortam yaratıp çocukların bu ortamda hem kendilerini iyi hissetmelerini hem de yaptıkları işlere konsantre olabileceklerini bilir. Bu yüzdendir ki bütün Montessori öğretmenleri huzurlu sakin güler yüzlü etrafına pozitif enerji yayan kişilerdir.”

Görüldüğü üzere aldığı eğitimden sonra Sevim hanım mesleki anlamda bir çok noktada değişim yaşamıştır. Bu eğitim ona hem gözlem, müdahale, üç aşamalı eğitim gibi teknik konularda hem de öz kontrol, sabırlı ve sakin olma gibi mesleki eğilimler konusunda katkı sağlamıştır.

Anlatıcının Montessori’ nin barış için eğitim yaklaşımıyla örtüşen bir farkındalık da geliştirdiği görülmektedir. Vizyoner bir bakış açısı ile bugünün eğitiminin geleceğin dünyasını şekillendirdiğini ve bu noktada bir öğretmen olarak büyük bir sorumluluğunun olduğunu düşünmektedir. Anlatıcı bunu şu şekilde ifade etmiştir.

“Biz ileriye yönelik inanılmaz tohumlar ekliyoruz. Ve Montessori öğretmeni bunun farkına varıyor bunun bilincine varıyor. Ve diyor ki ben bugün elimde yoğuruyorum dünyanın geleceğini. İlerde benim yetiştirdiğim çocuklar bu dünyayı yaratacak. Benim yetiştirdiğim çocuklar barışı sağlayacak. Benim yetiştirdiğim çocuklar bu dünyayı daha da güzelleştirecek. Yani sadece bugünle ilgilenmiyor Montessori öğretmeni, çok daha ilerisiyle ilgileniyor. Dünya görüşü bu anlamda değişiyor diyebilirim. Çocuklara bugün

inanılmaz güzel tohumlar ekip onun 20 yıl 30 yıl 40 yıl sonra süper güzel bir ormana dönüşeceğini süper güzel bir dünya kurulacağını farkında.”

“Yani Montessori eğitimi öğretmenlere en başta kendi yaptıkları isin ne kadar değerli olduğunu, ne kadar önemli olduğunu bilincini veriyor ve hem kendilerini güzelleştirebilecekleri hem de dünyayı güzelleştirebileceklerini gösteriyor.”

Kişisel gelişime katkı.

Anlatıcı aldığı eğitimden sonra dünyaya bakışının değiştiğini ifade etmektedir. Anlatıcının ifadelerinden Montessori'nin kozmik dünya görüşü ve barış için eğitim yaklaşımından etkilendiği anlaşılmaktadır. Montessori'nin kozmik dünya görüşüne göre evrende canlı ve cansız tüm unsurların denge ve uyum içinde varlığını sürdürdüğü bir düzen hakimdir. İnsanın kozmik düzendeki rolünün ve sorumluluklarını eğitim yoluyla farkına varması sağlanabilir. Montessori'nin kozmik eğitim adını verdiği bu eğitim ile çocukların çevrelerini tanıması, farklılıklara saygıyı içselleştirmesi ve doğayla ilişki kurması hedeflenir (Çakıroğlu Wilbrant, 2019). Anlatıcının aldığı eğitim, onun kişisel olarak kozmik düzen ve canlıların bu düzendeki uyumu hakkında bir farkındalık geliştirmesine yardımcı olduğu anlaşılmaktadır. Konuya ilişkin örnek ifadeler aşağıda sunulmuştur:

“Hani güneş doğar batar bunu herkes bilir herkes görür ama onun içindeki güzelliği Montessori öğretmeni olduktan sonra daha farklı görmeye daha farklı bakmaya başladım diyebilirim. Veyahut ta bir çiçeğin açılışını herkes görür ama ben onu daha farklı bir güzellikle algılamaya başladım diye söyleyebilirim. Çünkü önce bunun ben farkına varmalıyım ki onun ne kadar muhteşem bir şey olduğunu çocuğa anlatabileyim aktarabileyim. O yüzden bir defa bu yaşadığımız dünyada güneşin doğuşundan batışında çiçeklerin doğup büyümesinden tutun hepsi bu inanılmaz güzel dengenin. Önce ben farkına vardım ki ondan sonra bunu çocuklarıma düzgün doğru bir şekilde aktarabilmeye başladım. Ve Montessori bunda bana inanılmaz yardımcı oldu. Bu Montessori eğitiminden sonra gerçekten bizim insanoğlunun, hayvanların, bitkilerin, doğanın nasıl güzel bir uyum içinde olduğunu daha iyi anlamaya başladım. Hep bilirdik ama ne bileyim daha iyi hissetmeye başladım.”

Sevim hanımın ifadelerinden aldığı eğitimin kendisinde çevresel bir duyarlılık oluşturduğu ve evrene karşı sorumluluklarının bilincine varmasını sağladığı anlaşılmaktadır.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Montessori metodu uygulamalarının tüm dünyaya yayılmasında ve günümüze kadar korunmasında eğitimcilerin dönüşümünü hedefleyen öğretmen eğitimlerinin büyük bir katkısı olmuştur (Cossentino, 2009). Montessori'nin çocuğun öğrenme sürecinde öğretmenin rollerine ilişkin görüşleri onun ilerici görüşlerindedir. O, çağının baskıcı, öğreten, bilgiyi veren öğretmen rollerini eleştirmiş ve öğretmenin dönüşümünün önemini vurgulamıştır (Çakıroğlu Wilbrant, 2009; Montessori, 1997). Montessori sınıflarında öğretmenlerin bilim insanı gibi gözlemi kullanması, bilgi üretmesi ve deneysel bir bakış açısı ile müdahalede bulunması beklenir (Sackett, 2016).

Montessori daha barışçıl bir dünya yaratmanın yolunun çocuğun eğitimi ile mümkün olabileceğine inanmaktadır. Bunun için ise baskıcı ve çocuğun doğasına uygun olmayan eğitim anlayışının değişmesi gerektiğini savunmuştur (Montessori, 2016). Montessori'ye göre öğretmenin eğitimde devrim için kilit bir rolü vardır (Whitescarver ve Cossentino, 2007). Bu nedenle Montessori dünyanın çeşitli yerlerinde çok sayıda öğretmen eğitimi vermiştir (Cossentino, 2009). Öğretmen eğitiminin merkezinde ise öğretmenin ruhsal hazırlığını vurgulamıştır (Montessori, 1997). Günümüzde öğretmen eğitimleri çeşitli Montessori derneklerinin rehberlik ettiği öğretmen eğitimi kurslarınca yürütülmektedir. Kurslar hem teorik hem de uygulamalı dersleri içerir ve yaklaşık bir iki yıl sürmektedir (Wheatley, 1994). Kurs sürecinde öğretmenlerin Montessori metoduna ilişkin uygulamalarda uzmanlaşması hedeflenir (Cossentino, 2017).

Bu çalışmada üç farklı Montessori öğretmen eğitimine katılan bir öğretmenin deneyimlerine odaklanılmıştır. Elde edilen bulgular doğrultusunda anlatıcının Montessori öğretmeni olma nedenleri, katıldığı öğretmen eğitim programlarının özellikleri ve bu eğitimlerin ona katkıları ile ilgili bir anlatı çerçevesi çizilmeye çalışılmıştır. Bu anlatının başlangıç noktası Sevim hanımı Montessori öğretmeni olmaya götüren süreçtir. Anlatıcı çalıştığı okulda Montessori metodunun çocuklar üzerindeki etkisine tanık olmuş ve Montessori yöntemine ilgi duymaya başlamıştır. Konu hakkında araştırmalar yaptıktan sonra Montessori öğretmeni olmaya karar vermiştir. Malm

(2004) tarafından yapılan çalışmada Montessori öğretmeni olmayı seçmenin bireylerin hayatında değişime neden olan önemli bir olayın ürünü olduğu görülmektedir. Bu önemli olay öğretmenlerin karar vermelerini tetikleyen kritik bir süreçtir. Sevim hanımın Montessori öğretmeni olmayı seçmesini tetikleyen olay yöntemin başarısını bizzat gözlemlemesi ve bunun bir parçası olmayı arzu etmeye başlaması olabilir.

Sevim hanım Montessori öğretmeni olabilmek için ilk olarak NAMC Montessori öğretmen eğitimini almış ardından AMS eğitimini tamamlamış ve son olarak devam etmekte olduğu AMI eğitimine başlamıştır. Aldığı eğitimlerin özellikleri (a) NAMC Montessori öğretmen eğitimi programı özellikleri, (b) AMS eğitim ortamının özellikleri, (c) AMS öğretmen eğitimi programının özellikleri, (d) AMI eğitim ortamının özellikleri, (e) AMI öğretmen eğitimi programının özellikleri, (f) eğitimcilerin özellikleri, alt temaları ile açıklanmakla birlikte NAMC, AMS ve AMI' nin program özellikleri çeşitli boyutlar açısından (konu, öğretim yöntemleri, staj, dosya hazırlığı ve teftiş) kategorize edilmiştir. Elde edilen bulgulara göre bu üç programda Montessori felsefesi ve eğitim yöntemleri ile ilgili temel konular ortak olmakla birlikte yaş grubuna göre farklı konular da ele alınmıştır. Anlatıcıya üç programda da teorik içerikte uzmanlaşmayı destekleyici araştırma ve yazma gibi sorumluluklar verilmiştir. Anlatıcı NAMC eğitimini yoğun bir teorik içerikle online olarak almıştır. AMS ve AMI eğitimine ise örgün olarak yüz yüze devam etmiştir. Benzer özellikleri olan AMS ve AMI uluslararası düzeyde kabul gören MACTE tarafından akredite edilmiş programlardır. Bu programların Montessori öğretmen eğitimini farklı kılan özellikleri -derslerin felsefeyle tutarlı olarak uygulama ağırlıklı yürütülmesi, gözlem, materyallerle çalışma ve denetimli rehberlik fırsatları sunması- olduğu söylenebilir.

Bu araştırmanın bulgularına göre anlatıcının aldığı eğitimlerin ona hem mesleki gelişimi açısından hem de kişisel gelişim açısından çeşitli katkıları olmuştur. Mesleki açıdan gözlem yapma, üç aşamalı eğitim, doğru müdahale vb. teknik konuların yanı sıra sınıfta sakin, huzurlu, güler yüzlü, hoşgörülü olma, çocuğa saygı ve doğru yaklaşım gibi eğilimler konusunda da gelişim gösterdiği görülmektedir. Saleh-Cipolloni (2016) tarafından yapılan çalışmada ise Montessori öğretmen eğitiminin; katılımcıların küçük çocuklara ilişkin görüşlerini, öğretim rolleri algılarını ve çocuklarla olan performanslarını etkilediği belirtilmiştir. Bununla birlikte bu çalışmanın bulgularında da ortaya çıkan öğretmenin eğilimleri Montessori' nin dikkat çektiği konulardan biridir. Birçok konuşmasında ve eserinde çocukların öğrenmelerinin önünde bir engel

olarak özellikle öğretmenlerin bozuk eğilimlerine işaret etmiştir (Montessori, 1997; Montessori, 2016). Whitescarver ve Cossentino (2007)' ya göre Montessori öğretmen eğitimlerinde eğilimlerin kilit bir rolü vardır. Bu eğitimlerde öğretmen adaylarının doğru eğilimler geliştirmesini sağlamak öncelikli bir öneme sahiptir. Yüzü aşkın yıl önce Montessori tarafından dile getirilen öğretmen eğitiminde eğilimlerin önemi günümüz öğretmen eğitimcilerinin tartıştığı önemli konulardan biridir (Whitescarver ve Cossentino, 2007). Katz ve Raths (1985) eğilimlerin öğretmen eğitim programlarının hedefleri arasında yer alması gerektiğini belirtmektedir. Bununla birlikte yakın zamanda yapılan birçok araştırmanın (Cummins ve Asenpapa, 2013; Doty ve White, 2019; Fonseca-Chacana, 2019; Rokicki, 2018) odak noktasının öğretmen eğilimleri olduğu görülmektedir. Montessori öğretmen eğitiminde ön plana çıkan öğretmenlerin eğilimlerinin ve uygulamalar yoluyla yöntemlerde uzmanlaşmasının önemi Milli Eğitim Bakanlığı 2023 vizyonunda da yer almıştır. Ülkemiz 2023 eğitim vizyonu incelendiğinde öğretmenlerin mesleki yeterliliklerinin desteklenmesi için bir “anlayış, sistem ve modeli” planlandığı ve bunun “kültürel geleneğimizdeki bilmek, yapmak, olmak silsilesinde, ustalığı ve erdemi önemseyen kodları koruyarak zamanın ruhuna uygun biçimde, mesleki uzmanlık yeterliklerini güçlendirmeye yönelik”(sy.41) olacağı belirtilmiştir (MEB, 2018).

Anlatıcının aldığı eğitimlerin kişisel gelişim açısından da birtakım katkılarının olduğu görülmektedir. Bu doğrultuda çevre, barış ve evrene karşı sorumluluk konularında duyarlılık geliştirdiği söylenebilir. Christensen, (2019) Montessori öğretmen eğitimlerinin katılımcıların öğretmen kimliği geliştirmesine yardımcı olduğunu belirtmiştir. Malm (2004) tarafından yapılan çalışmada öğretmenin kişiliğinin önemine vurgu yapılmış ve Montessori öğretmeni olmanın gelişme, değişim ve anlayış kazanma gibi unsurları içeren profesyonel bir kimlik edinme sürecini içerdiğine işaret edilmiştir. Sutton (2017) tarafından yapılan çalışmada ise araştırmaya katılan deneyimli Montessori uzmanlarının Montessori' nin özü konusunda vurguladığı ortak nokta; Montessori' nin görüşlerinin hayat boyu devam eden bir yaşam biçimi haline dönüşmesidir. Ayrıca Montessori' nin görüşlerinin sürdürülebilirlik bilincini de desteklediği belirtilmiştir. Benzer şekilde bu çalışmada da anlatıcı Montessori' nin çevre bilincine katkı sağladığını ifade etmiştir.

Montessori öğretmen eğitimlerinde Montessori' nin dünya görüşü, amaçları ve felsefesiyle bütünlük içinde öğretmen adaylarında bir değişim yaratılmaya çalışılır. Montessori dünya

görüşünde eğitim daha iyi bir dünya, barış ve gelecek için sosyal bir reform hareketi olarak görülür. Bu eğitimin nitelikli bir şekilde sürdürülmesi ve geleceğe aktarılmasında öğretmenlerin özellikle önemli bir rolü olduğu kabul edilir. Hatta Montessori yönteminin başarısının nedenlerinden biri olarak titizlikle yürütülen ve bir gelenek haline dönüşmüş olan öğretmen eğitimleri gösterilebilir (Cossentino, 2009, 2017). Bu araştırma sadece Sevim hanımın Montessori öğretmeni olma deneyimini incelenmiştir. Deneyimlerin kişiler üzerindeki etkileri farklılık gösterebilir. Bu doğrultuda daha fazla Montessori öğretmenin anlatılarını incelemek yeni bulgular ortaya koyabilir. Bununla birlikte Montessori öğretmen eğitimi programlarının öğretmen adayları üzerindeki etkilerinin farklı nitel, nicel ve karma desenli araştırma yöntemleri ile derinlemesine incelenmesi ve etkili özelliklerinin ortaya koyulması mevcut öğretmen yetiştirme uygulamalarına ve politikalarına yol gösterici olabilir.

Kaynaklar

- Belcher, K. A. (2015). *Policy reservations: Early childhood workforce registries and alternative pedagogy teacher preparation*. Doctoral dissertation, Indiana University, Indiana.
- Bozkurt, E., Kölemen, E. B., Abanoz, T., & Ulutaş, İ. (2019) Çocukları Montessori Eğitimi Alan Ebeveynlerin “Montessori Eğitimi” Algısı. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7 (92), 239-251. doi <http://dx.doi.org/10.16992/ASOS.14916>
- Clandinin, D. J. & Caine, V. (2013) Narrative inquiry. A. Trainor, & E. Graue, (Ed.), *Reviewing qualitative research in the social sciences* içinde (ss 166-179). New York, NY: Routledge.
- Clandinin, D. J., Pushor, D., & Orr, A. M. (2007). Navigating sites for narrative inquiry. *Journal of teacher education*, 58(1), 21-35.
- Christensen, O. (2019). Montessori Identity in Dialogue: A Selected Review of Literature on Teacher Identity. *Journal of Montessori Research*, 5(2), 45-56.
- Cossentino, J. (2009). Culture, craft, & coherence: The unexpected vitality of Montessori teacher training. *Journal of Teacher Education*, 60(5), 520-527.
- Cossentino, J. (2017). Montessori ideology and practice in teacher education. M. Ben-Peretz & S. Feiman-Nemser (Ed), *An arena for educational ideologies: Current practices in teacher education programs*, içinde (ss. 45-67). New York, NY: Rowman & Littlefield.
- Creswell, J.W. (2018). *Nitel araştırma yöntemleri*, (M. Bütün ve S. B. Demir, çev.) Ankara: Siyasal Kitabevi.
- Cummins, L., & Asempapa, B. (2013). Fostering teacher candidate dispositions in teacher education programs. *Journal of the Scholarship of Teaching and Learning*, 13(3), 99-119.
- Çakıroğlu Wilbrant, E. (2009). *Maria Montessori yöntemiyle çocuk eğitim sanatı* (1. bs.). İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Çakıroğlu Wilbrant, E. (2019). *Montessori yöntemi* (1. bs.). İstanbul: Final Yayınları
- Çelik, H., Başer Baykal, N. ve Kılıç Memur, H. N. (2020). Nitel veri analizi ve temel ilkeleri. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 8(1), 379-406. doi:10.14689/issn.2148-2624.1.8c.1s.16m
- Doty, L., & White, J. (2019). Professional Dispositions. K. L. Lubniewski, D. F. Cosgrove, T. Y. Robinson (Ed). *Supervision modules to support educators in collaborative teaching: Helping to support & maintain consistent practice in the field*, içinde (ss. 279-288). Charlotte: Information Age Publishing.

- Fonseca-Chacana, J. (2019). Making teacher dispositions explicit: A participatory approach. *Teaching and Teacher Education*, 77, 266-276.
- Katz, L. G., & Raths, J. D. (1985). Dispositions as goals for teacher education. *Teaching and Teacher Education*, 1(4), 301-307.
- Kayılı, G., & Arı, R. (2011). Examination of the effects of the Montessori method on preschool children's readiness to primary education. *Educational Sciences: Theory and Practice*, 11(4), 2104-2109.
- Koçyiğit, S., & Kayılı, G. (2008). Montessori eğitimi alan ve almayan anaokulu öğrencilerinin sosyal becerilerinin karşılaştırılması. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (20), 511-516.
- Kuşçu, Ö., Bozdaş, Y., & Doğru, S. S. Y. (2014). Montessori eğitiminin çocuklarda sorumluluk alma, sırasını bekleme, başladığı işi bitirme becerisine etkisinin değerlendirilmesi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 12(27), 307-322.
- Malm, B. (2004). Constructing professional identities: Montessori teachers' voices and visions. *Scandinavian journal of educational research*, 48(4), 397-412.
- Milli Eğitim Bakanlığı, Strateji Geliştirme Başkanlığı. (2018). *2023 Eğitim Vizyonu Belgesi*. <http://www.2023vizyonu.meb.gov.tr> sayfasından erişilmiştir.
- Montessori, M. (1997). *Çocuk eğitimi* (5. bs.). İstanbul: Özgür Yayınları.
- Montessori, M. (2016). *Çocuğun Keşfi* (1. bs.). İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Riessman, C. K. (2005) Narrative Analysis. N. Kelly, C. Horrocks, K. Milnes, B. Roberts & D. Robinson (Ed.), *Narrative, Memory & Everyday Life* içinde (ss.1-7). Huddersfield: University of Huddersfield.
- Rokicki, S. (2018). *Dispositional transference in teacher preparation candidates*. Doctoral dissertation, Northcentral university, Minnesota.
- Sackett, G. (2016). The Scientist in the Classroom: The Montessori Teacher as Scientist. *NAMTA Journal*, 41(2), 5-20.
- Saleh-Cipolloni, A. J. C. (2016). *A study of changes in montessori early childhood teachers as a result of specialized training*. Doctoral dissertation, Nova Southeastern University, Florida.
- Sart, G. (2017) Anlatı. F. N. Seggie & Y. Bayyurt (Ed.) *Nitel araştırma: Yöntem, teknik, analiz ve yaklaşımları*, içinde (ss. 135-145). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sutton, A. D. (2017). *Perspectives on Montessori: Indigenous inquiry, teachers, dialogue, and sustainability*. Doctoral dissertation, Prescott College, Arizona.

- Toran, M., & Temel, Z. F. (2014). Montessori yaklaşımının çocukların kavram edinimi üzerindeki etkisinin incelenmesi. *İlköğretim Online*, 13(1).
- Turner, J. (1993). The nineteen postulates and Montessori. *Montessori Life*, 5(2), 43-49.
- Ulutaş, İ., & Tutkun, C. (2017). Montessori eğitim yöntemi ve uygulama örnekleri. Z. F. Temel (Ed.), *Okul Öncesi Eğitimde Alternatif Yaklaşımlar*, içinde (ss. 40-67). Ankara: Hedef CS.
- Wheatley, H. (1994). The training of Montessori teachers. *International Journal of Early Childhood*, 26(2), 54-56.
- Whitescarver, K., & Cossentino, J. (2007). Lessons from the periphery: the role of dispositions in Montessori teacher training. *Journal of Educational Controversy*, 2(2), 11.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (11. bs.). Ankara: Seçkin yayıncılık.
- Montessori Accreditation Council for Teacher Education. (2019, 4 Aralık). *Accredited Programs*. Erişim adresi: <https://www.macte.org/accredited-programs/#/>
- Montessori Accreditation Council for Teacher Education. (2019, 4 Aralık). *About MACTE*. Erişim adresi: <https://www.macte.org/about-macte/>

Extended Abstract

Introduction

Montessori teacher training is a prerequisite for being a teacher in Montessori schools (Wheatley, 1994). In the studies conducted in our country, we have not reached any study focusing on Montessori teacher education. Accordingly, the experiences of a teacher who participated in international Montessori teacher training were examined through narrative study.

Method

Narrative research design, one of the qualitative research designs, was used in this study. The purpose of narrative research is to understand people's life experiences through their stories (Clandinin & Caine, 2013).

The criterion sampling method was used to determine the participant (narrator). The research was carried out with 1 (one) teacher who participated in international Montessori teacher training

programs. The Montessori teacher who voluntarily agreed to participate in the research in line with the principle of confidentiality, which is one of the ethical principles to be followed in research, was given the code name Sevim. The researcher's diary, document analysis, and interview were used as data collection techniques. The data obtained in the research were analyzed using thematic analysis.

Result

In this study, the three main themes obtained by the analysis of the narratives, “reasons for becoming a Montessori teacher”, “characteristics of training to be a Montessori teacher” and “opinions about the contributions of Montessori teacher education programs” were tried to be presented from a chronological point of view. In this direction, firstly, the narrator's narratives about her acquaintance with Montessori education and her decision to take teacher education were discussed under the theme of "reasons for becoming a Montessori teacher". Secondly, narratives related to the main theme of “Characteristics of training to be a Montessori teacher” (a) NAMC Montessori teacher education program features, (b) AMS education environment features, (c) AMS teacher education program features, (d) AMI education environment features, (e) The characteristics of the AMI teacher education program, (f) the characteristics of the educators are explained with sub-themes. Finally, the views on the contributions of Montessori teacher education programs are explained under the main theme (a) their contribution to professional development and (b) their contribution to personal development.

Discussion

In line with the findings, it was tried to draw a narrative framework about the reasons for the narrator to be a Montessori teacher, the characteristics of the teacher training programs she attended, and the contributions of these training to her. The starting point of this narrative is the process that led Ms. Sevim to become a Montessori teacher. The narrator witnessed the effect of the Montessori method on children at the school where she worked and started to be interested in the Montessori method. After researching the subject, she decided to become a Montessori teacher. In the study conducted by Malm (2004), it is seen that choosing to be a Montessori teacher is the product of an important event that causes a change in the lives of individuals. The event that triggered Ms. Sevim to choose to be a Montessori teacher may be that she observed the success of the method and began to desire to be a part of it.

In order to become a Montessori teacher, Ms. Sevim first received NAMC Montessori teacher training, then completed AMS training, and finally started her AMI training.

According to the findings, in these three programs, basic topics related to Montessori philosophy and educational methods are common, yet different topics are also discussed based on age group. The narrator was given responsibilities such as research and writing that support specialization in theoretical content in all three programs. The narrator received her NAMC training online with intense theoretical content. She continued her AMS and AMI education face-to-face formally. AMS and AMI, which have similar features, are internationally recognized programs accredited by MACTE. It can be said that the features of these programs that make Montessori teacher education different are the fact that the lessons are practice-oriented in line with the philosophy, observation, working with materials, and providing supervised guidance opportunities.

According to the findings of this research, the training that the narrator received had various contributions to her in terms of both professional development and personal development. In addition to technical subjects such as professional observation, three-stage education, correct intervention, etc., it is seen that she has developed tendencies such as being calm, peaceful, smiling, tolerant, respectful for the child, and the right approach. In the study conducted by Saleh-Cipolloni (2016), Montessori teacher education; was stated that affected the participants' views of young children, their perceptions of teaching roles, and their performance with children.

ETİK BEYAN: " Montessori Öğretmeninin Eğitimi: Bir Anlatı Araştırması" başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamıştır ve veriler toplanmadan önce Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'ndan 28.02.2020 tarih ve 2020/139 sayılı etik izin alınmıştır. Karşılaşılacak tüm etik ihlallerde "Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Yayın Kurulunun" hiçbir sorumluluğunun olmadığı, tüm sorumluluğun Sorumlu Yazara ait olduğu ve bu çalışmanın herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiş olduğunu taahhüt ederiz.